

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállítás:

Kazinczi-utca 8II sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek
és reklamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „

Negyedévre 2 „

Erdély választási törvényeiről.

(*) A napokban belügyminiszterünk előterjeszté a választási törvény revisiójára vonatkozó törvényjavaslatot, melynek főbb elvei: a választó jogosultság jelenleg fennálló feltételei alapján nem változnak, a régi kiváltságok eltöröltetnek, de azon nemeseknél, kik eddig választottak, meghagyatik. Mielőtt magára a törvényjavaslatra térnénk, helyén találjuk visszatérni az eddig fennálló választási törvényekre. Mint olvasóink jól tudják, az erdélyi választási törvényeket a kolozsvári 1848-ki II. t. cz. szabályozza, de ezen törvényezik a mostani időkre éppen nem alkalmazható, és elmondhatjuk, hogy nekünk talán népképviselőtünk nincs is. Már Erdélynek politikai felosztása is oly bonyolult s a separatizmus és külön nemzetiségi érdek ezerfelé ágazó nemeivel annyira beburkolt, hogy egyszerűsítése csak az egésznek gyökeres megváltoztatásával lenne létesíthető. Ha azonban új politikai felosztása Erdélynek még keresztül nem vihető, ám maradjon jobb időre, de az idézett törvényezik szerinti 75 erdélyi képviselő választásának jelenlegi módja tovább sem fenn nem tartható, sem célra nem vezető, nem a képviselő küldetési hely, nem a szavazás képességénél fogva. Lássuk először a választókerületek egymáshoz arányosítását.

Öt szabad kir. városunk: Kolozsvár, Maros-Vásárhely, Gyula-Fehérvár, Szamosújvár, és Erzsébethvárosa minden tekintet nélkül lakóinak számára választ 2—2 képviselőt. Kolozsvárnak van 25 ezernyi lakója, e szerint 12500-ra jut egy képviselő, Erzsébethvárosnak van 2600 l., tehát 1300-ra jut szintén egy képviselő, így e városnak 1300 polgára több joggal van felruházva, mint Kolozsvárnak 12 ezeret meghaladó polgára. Menjünk tovább: van 13 taxalis városunk, melyek közül mindegyik küld 1 képviselőt. Ilyefalvának van 1410 választója, Hunyadmegyének 185,058. Alsó-Fehérmegyének 213,459, ezek küldenek 2—2 képviselőt, s így míg az ilyefalvi atyafiak 1410-en egyet, Hunyadmegyében kilenczvenkétezer ötszázhuszonkilencz, Alsófehérmegyében pedig egy száz-hatezer hétszázhuszonkilencz és fél választó küld egy képviselőt.

A szavazatképesség is ily aránytalan, de méltánytalan is. A külön képviselői küldetéssel felruházott városokban, ugyancsak a rendezett tanácsos bíró községekben, pl. Dézsen, Tordán, N.-Enyeden, stb. 300 frt értékű vagyon tulajdonosa választó-képes, míg más községekben ezt csak 8 frt 40 kr. adófizetéssel lehet megszerezni, ezen adóösszeg pedig 2000 frt értékű vagyont feltételez.

És végre a nemes, ha vagyontalan is, de 20-ik évét túlhaladta, választó lehet.

Mi ezt nem tartjuk teljes népképviselőnek, mert a jogosság és egyenlőség útjában áll.

Mi, tekintve a népességre, némely helyen vi-

rágzó kereskedelem és iparra, így osztanók be a választókerületeket:*)

a) A sz. kir. városok: Kolozsvár küld 2 követet. M.-Vásárhely 2, Szében 2, Besztercze 1. Gyulafehérvár 1, Brassó 1**), összesen 9 követ.

b) A megyék, székely- és szász szék- és vidékek: Alsófehérmegye, Abrudbánya és Vizakna mezővárosokkal 6-ot választó szék- és vidékek: N.-Enyed, Abrudbánya és Vizakna. Hunyadmegye, Vajda-Hunyad és Hátszeg mezővárosokkal 4-et, választó szék- és vidékek: Déva, Vajda-Hunyad és Hátszeg. Kolozsmegye Kolozs mezővárossal 3 képviselő választó szék- és vidékei: Kolozsvár, Gyula, Bánff-Hunyad, Kolozs és Teke. Dobokamegye Szék mezővárossal küld 2 követet, választó szék- és vidéke: Bonczida és Szék. Bel-ső-Szolnokmegye küld 3 képviselőt, választó szék- és vidéke: Dézs, Retteg és M.-Lápos. Küküllőmegye küld Erzsébethvárossal 3 képviselő választó szék- és vidékei: Dicső-Szt-Márton és Erzsébethváros. Naszódvidéke küld 2 képviselő választó szék- és vidéke: Naszód. Felső-Fehér küld 2 képviselő választó szék- és vidéke: Mártonfalva és Hidvég. Marosszék 3 képviselő választó szék- és vidéke: Maros-Vásárhely és Nyárád. Udvarhelyszék Oláhfaluvá 4 képviselő választó szék- és vidéke: Udvarhely, Szitás-Keresztur, Kis-Bacson és Oláhfalva. Háromszék, Ilyefalva, Kézdi-Vásárhely és Bereczk mezővárossal 4 követet, választó szék- és vidéke: Ilyefalva, S.-Szt-György, Kovászna és K.-Vásárhely. Csíkszék 3 képviselő választó szék- és vidéke: Csíkszereda és Gy.-Szentmiklós. Aranyosszék 1 képviselő választó szék- és vidéke: Felvincz. Továbbá Szekesszék 2 képviselő. Brassóvidéke 2 képviselő. Besztercze vidéke 2 képviselő. Segesvár 2 képviselő. Medgyesszék 2 képviselő. Nagysinkszék 1 képviselő. Kőhalomszék 1 képviselő. Szászvárosszék 1 képviselő. Szászsebeszék 1 képviselő. Ujegyházzsék 1 képviselő. Szeredahelyszék 1 képviselő. Összesen 66, a sz. kir. városokéval 75 képviselő.

Igy óhajtanók mi a képviselői választások keresztülvitelét. A kormány kedvesen lepne meg ha ilyen szempontból módosítaná a választási törvényeket.

Mi azt hisszük, hogy a különféle nemzeti-ségi érdekek is ki lennének ezáltal elégitve.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház nov. 18-ki ülésében az ipartörvényjavaslat tárgyalása kezdetet meg. E tv.-javaslat jelenlegi alakja a pártok szerencsés kompromisszuma s azért elfogadása minden lényegesebb módosítás nélkül biztosítva van. Az általános vitának két szónoka volt: Érkővy Adolf előadó és Rannicher Jakab, ki fáradságot vett

*) Igen óhajtanók, ha ezen cikkünk mások, különösen székely honfitársaink figyelmével is találkozónék. Itt az idő, hogy e tekintetben nézeteinket kicseréljük s ezáltal kormányunknak megkönyítsuk a választó törvények helyes revisiója keresztülvitelét.

(Nyilas.)

**) A követek felosztási hányad-számával nem értünk egészen egyet a t. cikkíró urral; így pl. mi Brassó városának mindenképp két követet ítélünk igazságos arányszámnak.

A szerk.

magának egy ép oly vonzó mint tanulságos előadásra a szőnyegen forgott tárgyról.

Ez új miniszterelnök s minisztertertsai a felsőházban ma mutatták be magokat.

19-én napirendre került a ház november havi költségvetésének tárgyalása és az ipartörvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása. — A 20- és 21-iki ülésekben szintén az ipartörvényjavaslat volt napi rendben. Az utolsó ülés elején Madarász József interpellálta az igazságügyminisztert a hogy törvényszéki elnökökké s kir. ügyészeké kinevezett képviselők kik képviselői állásukra még le nem mondtak, megkezdették-e már működésüket új minőségükben? Alkalmat az interpellációra Binder Lajos esete adott, ki törv. elnököké kinevezetvéen kijelentette hogy képviselői állásáról egyelőre nem mond le mert még nem tudja elfogadja-e az új kinevezet vagy sem.

A képviselőház nov. 22-ki ülésén a napirend előtti főérdeket Tóth Vilmos belügyminiszter foglalta le magának. Pavlovics képviselő az iránt interpellálta volt a belügyminisztert: mily elvek vezették őt Lénárdnak a bácsmegyei városok főispánjává való kinevezésére nézve? Ugyanezen képviselő ugyanaz alkalommal még egy kérdést tett Tóth Vilmoshoz, azt, hogy miért tiltotta be a tüntetéseket a melyeket az újvidékiek a fogságból hazatért Mileticsnek szántak.

Ez interpellációkra felelt ma Tóth Vilmos ur. Az elsőre röviden annyit, hogy nem felel rá, mert a kinevezés a korona joga, de másfelől Lénárd Máté is érti a szerb nyelvet.

A második pontra nézve kijelenti, hogy a Mileticsnek szánt tüntetések a főispán insulatiojára és a közbeke megáborítására voltak irányozva; s a mit a főispán ennek meghusítására tett, az egészen belügyminis-teri utasítás szerint történt és ezért a főispán Lénárd Máté eljárásával teljesen meg van elégedve.

Továbbá Pest városa részéről egy képviselő adatott be a képviselőházhoz, mely Toldy Ferenc számára évdi-
jat kér az országtól. Napirenden volt az ipartörvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása.

Másnap ugyanez tárgyalatott. A tárgyalás menetéből kiváló eseménykép felemlítendő, hogy a hírlapi biztosítéknak elvben való megszüntetése két szavazattöbbséggel elhatározott.

Az ülés érdekes mozzanata volt még Pavlovics viszonválasza a belügyminiszter tegnapi válaszára, mely a miniszter részéről duplikát idézett elő. A parlamentarist kettősben Tóth Vilmos ur ismét határozott sikert aratott, a mennyiben szavai nem csak a ház előtt, hanem külső körökben is bizonyítják, hogy a kormány eljárása nemcsak érvényes, de a törvény és szabadság szempontjából is szabatos volt.

A képviselőház nov. 24-ki ülésében elvégezte az ipartörvényjavaslat részletes tárgyalását, azután a telepítvényesekről szóló törvény bizottságilag átdomított pontjaira tért át, melyeken azonban ma nem ment végig. A közlekedési miniszter ma adta be a budapesti összekötő vasutról s a dunai hidról szóló t.-javaslatokat.

25-én tárgyalattak a telepítvényesekről szóló törvényjavaslat függőben hagyott szakaszai, azután megszá-
vaztatott az ipartörvényjavaslat harmadszor, s megkezdett a vita a megyei házi pénztárak alapjáról szóló törvényjavaslatról, illetőleg a pénzügyi bizottságnak ez ügyben beadott jelentéséről. E mellett meghallgatta a ház a kérvényezési bizottság jelentését is. Lónyai M. elnök-miniszter pedig benyújtotta a határőrvidék költségvetését 1872-re és Majoros István egy törvényjavaslatot adott be, mely a kolduló barátok eltörlését kívánja.

A nagy vasúti szerződés.

A szerződés szövege a pesti lapokban megjelent s e terjedelmes műből ide igtatjuk a 3-dik §. mely a vonalokat jelöli.

3. §. Az 1. §-ban foglalt vonalok következő négy építési időszakba kerünek kivétel alá és pedig:

1. a) Zimony—Pest;
- b) Eszék—Vinkovce—Mitrovitz—Brood, Ujgradiska. Sziszek—Károlyváros és eshetőleg Mitrovitz—Zimony;
- c) Eszék—Naschitz;
2. a) Pest—Esztergom—Jalna;
- b) Pest—Bécs;
- c) Ujszőny—Lundenburg;
3. a) Naschitz—Pozsega—Ujgradiska;
- b) Nagyvárad—Debrecezen—Miskolcz;
- c) Orsova—Arad;
- Arad—Mezőhegyes—Csongrád csatlakozással a zimony-
pesti vonalhoz és szárnyvonallal Szegedre.
4. a) Szathmár—Németi—Kolozsvár;

b) Szász-Régen—Brassó, eshetőleg M.-Vásárhely—Szász-Régen—Brassó.

A második építési szak vonalai az első bevezése után azonnal, a harmadiké azonnal a második építési szak vonalainak bevezése után veendő munkába. A negyedik csoporthoz csak akkor fognak, ha a három elsőnek elsőbbségi kötvényei a tiszta jövedelemből teljes kamatozást nyernek. Az olvasóra bizzuk, ebből a reánk erdélyiekre első előnyöket kikalkulálni.

M.-Vásárhely, nov. 27. 1871.

A „Magyar Polgár“ szerkesztője, eddigi publicistái működése alatt még nem érkezhettek odáig, hogy megtanulhassa:

1) hogy, egy közhiteles jegyzőkönyv határozatát képező elnöki enunciatio — nem in camera caritatis pipa szó mellett tartott értekezleten, mely az egyedüli célhoz t. i. a gyűlés tárgyaival részletesebb megismerkedéshez vezet, — hanem egy komoly testület ünnepélyes tanácskozásai után mondatik ki.

2) hogy a gyűlés színén már felolvasott s elfogadott határozati szerkezet, miután annak módosítása a felolvasáskor a gyűlés bármely tagjának is jogában állott, — már többé nem enunciatio, hanem a gyűlés sajátjává vált határozat, s így egy kellőképpen hitelesített jegyzőkönyv megtámadása „a következő gyűlésen“ csak „Magyar Polgár“ féle ijesztés.

Ezek nem tudása vezethette irt szerkesztőt, midőn lapjának ide 270-ik számában a „Székely Hírlap“ által dementirozott „deák-párti“ levelezőjének védelmére kelvén, ala „Don Quixotte“ a szélmalmon törté el zsidáját, — várakozását fejezvé ki, hogy említett levelezője Marosszék következő gyűlésén az elnöki enunciatióval nem egyező jegyzőkönyvet támadja meg.

Ilyeszerű megjegyzés egy hatalmas publicista tollából, akaratlanul ragad azon hiedelemre, hogy azt, mit a „Magyar Polgár“ a saját terén élvez, Aesopus már Krisztus előtt hat századdal „..... libertas“-nak — nevezte!

Csodálkozva jegyzi meg a t. szerkesztő, hogy itt már két alkalommal nem egyezett meg az elnöki enunciatio a jegyzőkönyvvel, csodálkozása azonban nem ragad, miután hozzá vagyunk szokva, hogy némely levelezői a „M. Polgárnak“ — több alkalommal már a tényekkel nem egyező állításokat kockáztattak.

Végre csatlakozom szerkesztő urhoz, s magam részéről is elvárom, hogy „Deák-párti“ a jegyzőkönyvet a következő gyűlésen kifogásolja.)*

Szentivány Kálmán.

Befejezésül.

Dr. Soos Kálmán urnak a „Kelet“ ide 267-ik számában ellenem, mint a helyi t. t. jogász-egylet közlönyének szerkesztője ellen irt gyanúsító, és quasi ezen tisztelt egylet nevében elmondott feldőzései tárgyában én egy kérést intéztem a t. egylet választmányához, mely szerint nyilatkoztassa ki ez, ha valjon osztja-e a t. jogász-egylet ezen nyílt bizalmatlansági szavazatot irányomban? E kérésemre a következő választ kaptam:

Tekintetes szerkesztő ur!

Folyó év és hó 23-ikról kelteve, a jogász-egyleti választmányhoz intézett beadványára vonatkozólag, — a választmányunk mai napon hozott határozatához képest sietünk válaszolni a tekintetes szerkesztő urnak, miszerint: a jogász-egylet, vagy annak nevében a választmány szükségtelességnek tartja annak kimondását, hogy a dr. Soos Kálmán ur által, egészen egyleti befolyáson kívül szerkesztett és közreadott hírlapi cikk tartalmát magáévá nem teszi, — miután magából a kérdéses cikk szöve-

*) A „M. P.“ „deákpartija“ különben is nagy tévedésben van az „obligat“ levelező iránt. Nekünk úgy tetszik, a tisztelt „deákpartij“ sokkal „obligatabb“ levelezője a „M. P.“-nak, és jaj azon „függetlenségnek“, melyet ő representál, mint „deákpartij“ a „M. P.“-ban!... Együttal, minthogy a kérdéses enunciatio megint szóba jött, kiigazítunk itt egy sajtóhibát 93-ik számunk illető cikkében. Az idézett enunciatio 5-ik sorában második szó: „épen“ helyett: egyéni álljon. A szerk.

TÁRCZA.

A gránátos.

— Egy kép a francia táborozásból. —

Irta: Lukácsffy Aurél.

Bourmont tábornok 1830-ik április hó utolsó napjaiban vette át az algéri hadtest feletti főparancsnokságot. Május 24-én a dauphin szemlét tartott a touloni sik mezőn felállított tábor felett, mely egészen felszerelve készen várta az elindulás óráját.

Szemle után a dauphin visszatért kíséretével Toulonba, míg a táborzó katonák a szabad ég alatt ütött tanyáikra tértek. Este felé a tüzek egymás után gyultak ki, a harcziak vidám zaj és tréfa közt költék el egyszerű katonás vacsorájukat.

Egyik tanyán, mely elszigetelve egyedül állott a többiétől, ült társaival Péter a vén gránátos a császár volt testőre.

A tűz világ élesen kiemelte a sebhelyek tarkázott arcát, feje kopasz volt, mint egy dob feneke, fülei felett esüngött néhány hajszál, az is fehér volt, mint a hó. Hanem szemeiből nem tűnt ki az aggkor erőtlensége, sőt inkább az ifjúság nemes tüze égett azokban, magas elefántesont fehérségű homlokáról a katonai önérték sugár.

géből látható, hogy azt dr. Soos Kálmán ur mint magán személy, egyedül maga nevében irta.

Melyek után fogadja t. szerkesztő ur hazafi tiszteltünk kifejezését.

Maros-Vásárhelyt, 1871. nov. 25-én.

B. Apór Károly,
egyleti elnök.

Nemes Sámuel,
e. titkár.

Ebből a t. olvasó közönség meggyőződhetik, mikép a dr. Soos Kálmán ur által ki tudja minő indokokból irt gyanúsításoknak a jogász-egylet részéről semmi legkisebb alapja sincsen.)*

Rápolty Károly.

Értesítés és felhívás Gyulai F. emléke ügyében.

A Gyulai Ferenc egykori jeles drámai színművésznök emléke ügyében a korábbi nyilvános közlések kapcsán a következőkről kívántuk a t. érdeklődő közönséget értesíteni.

1) Az eredeti adakozás, az időközben Horváth Paula kisasszonytól bevett 1 frttal együtt tett 569 ft 86 krt

2) Ez összeg 1869 január 8-án a kolozsvári takarékpénztárba helyeztetvén el, azóta 1871. jul. 1-ig kamatozott a tőke és tőkésített kamat után 70 ft 80 kr.

3) A f. év végével beveendő kamat teszen 15 frt 99 krt, eszerint leend a f. év végével e vállalat pénzeje 656 frt 65 kr.

Minthogy pedig ez összeg az eredetileg tervezett emlék kiállítására nem elégséges, ennél fogva az emlékbizottmány azon reményben, hogy célzata a t. adakozók nézetével találkozni fog, szándékozik a kamatoztatást addig folytatni, míg az összeg a bevett költségvetéshez képest szükséges mennyiségre kinövi magát.

De ez intézkedés nem zárja ki a szíves adakozások tovább folytatását, sőt miután a közrészvételnek egy újabb tetteges nyilvánulása lehetővé tenné, hogy ez emlék ne évek múlva, hanem lehetőleg mielőbb létesíttessék, az alólírt bizottmány e vállalat azon nemes célját és irányát tekintve, hogy ez emlék felállítását által a t. adakozó közönség általában a hazai színművészetet tiszteli meg; Kolozsvár városának a színtügyet oly lelkesen pártoló közönsége pedig saját szülöttje iránt legbehatóbban teljesítené a méltánylat és kegyelet kötelmeit, mindazokhoz, kiket ez ügy közelebbről érdekel, azon kéréssel fordul, hogy újabb adományaikkal, illetőleg gyűjtéseikkel, e vállalat mielőbbi létesülhetését előmozdítani szíveskedjenek.

Ugyane kérés intéztetik a vidéki t. cz. színgazgató urakhoz is, a mennyiben e vállalathoz járulni még alkalmuk nem volt.

A Gyulai Ferenc emlékbizottság. Kolozsvárt, 1871 november 21.

Gr. Eszterházy János,
biz. elnök.

Bányai Vitális,
biz. tag.

Hajós János,
biz. jegyző.

*) Nem tarthatom vissza a fenniekhez azon benső óhajtasom kifejezését: vajha immár minden oldalról megelégnék azon t. urak, kik utóbbi időben par force támadtak e lapok és személyem ellen, — a minden irányban kellemetlen és semmi célra nem vezető polemizálást! Én részemről e mai számban nemcsak a szerkesztőségem által hivatkozott néhány hétre, de önként is bevezetnek tekintem ezt és a többi történeteket, mert többre becsülöm a békét a bátorságnál, mint a dicstelen és haszontelenségű t. R. K.

zott, a hosszú évek sanyarusága nem tudta azt onnan elűzni.

Az öreg Péter mind azon hadjáratokban, melyet Franciaország fiai a múlt század utolsó évtizede óta más nemzetek ellen viseltek — részt vett, az a kis vékony vörös szalag ott a szíve felett, melyre aynyira büszkék valának a császár katonái — vitézséget tanúsított Péter részéről. Azonban nem csak ezért részesült oly nagy tiszteletben bajtársai előtt — ámbár meg kell valanunk az a kis szalag is sokat tett kivált fiatal ujonczok előtt, hanem az öregnek az a folytonos vidám zavartalan kedélye, melylyel bajtársait mullattatá, lettek oly kedvessé.

Péter apónak hitták az egész hadseregben, ő még a tiszteket is csak „kedves fiam“-nak szólítá.

Ezen este azonban mindenkinek bálmulatára az öreg szokatlan komor volt, szívtá egykedvűen pipáját s nézte a tűz lobogó lángját — közbe-közbe nagyokat sohajtott.

Társai kínálták borral, az öreg nem fogadta el, azoknak majd kipattant szemgolyójok, képtelenségnek tartották arra, hogy megvesse az italt. Erre aztán mindnyájokat valami szorongó érzés fogta el. Ott ültek némán, mozdulatlanul, mint valami fadarabok, magok elé nézve s talán otthonokról gondolkozva, egyszer aztán egyik könnyebb vérű suhancz elkialtotta magát.

— Mi dolog ez, még utoljára elkezdünk itt sirdogálni — aztán az öreg felé fordult — tán a nagyanyáért kesereg apó, kit Anvergné-ben hagyott árván, vagy előre fél a tengeri nyavalyától s az ejti kétségbe.

Péter felveté szemeit s szigorun mérte végig a su-

Tankönyv pályázat.

A vallás és közoktatásügyi miniszterium jövő 1872. aug. első napjára következő népiskolai munkák megírására hirdet nyílt pályázatot. A tankönyvek az 1868-ki „Néptanítók lapja“ 41. 42. számában kihirdetett alaptervezet szellemében és a népiskolai tanterv utmutatása szerint készítenők:

1.) Készíttessék vezérkönyv az V. és VI. osztály számára írott olvasókönyv alapján az I—IV. osztályba szerzett nyelvtani ismeretek felhasználására a szóbeli előadások és írásbeli dolgozatok nevezetesen az ügyiratok készítésére.

2.) Számtani vezérkönyv az I. II. III. és IV. osztály számtanításához, a kijelölt példatárakkal együtt.

3.) Földrajzi vezérkönyv a III. IV. és V. osztály vezetésére a tanító számára.

4.) Történelem az V. és VI. osztály számára.

5.) Természettudományi vezérkönyv a tanítók számára.

6.) Természettan.

7.) Gazdaságtani vezérkönyv a gazdasági és kertészeti gyakorlatok miként vezetésére természettudományi és természettudományi alapon.

8.) Testgyakorlási vezérkönyv a tanító számára.

9.) Énektani vezérkönyv a III. IV. V. és VI. osztály számára a szükséges gyakorlókönyvvel.

Budán, 1871. évi október 22-én.

A vallás-és közoktatási m. kir. miniszteriumtól.

Helyi dolgok.

— Időjárásunk folyton kellemetlenebbé kezd válni, az esőzés és betegség napi renden vannak. Múlt héten a kolozsvári lapok azon szomorú hírt hozták, hogy ott a himlő járványosan lépett fel; jó lesz nálunk is még szorosabban ügyelni kívált a gyermekekre, s talán ismét ideje lesz a kisdudodva szerencsétlen gyalogutját a városölgletétől, kiváló figyelmébe ajánlani a nagyon tisztelt városi gazdai hivatalnak.

— Gilyén Árpád urat honvédszázadunk derék hadnagyát a m. honvédelmi miniszterium saját irodáiba rendelte át a fővárosba.

— A városi iskolaszék múlt pénteki gyűlésében elnökül tiszteletes Kovács Áron urat, gondnokul pedig t. Jeney Albert urat választá meg. Jegyzőnek megmaradt tanár Paal Gyula ur és második jegyzőnek dr. Soos Kálmán ur. A mint értesültünk az erőlyes és ügybuzgó gondnok ur már megtette a szükséges lépéseket a polgári iskolának mielőbbi bebutorozása és taneszközöskéli felszerelése tárgyában.

— A helyi takarékpénztár helyiségeibe az eddigi alkalmatlan kerülő bejárás helyett egy új, a felekre néző kényelmesebb bejárás nyitattott a gr. Haller-háznál mindjárt a kapu bejárás alatt balkézre.

T. szerkesztő ur! Kérem e néhány sor közlésére becses lapjában: Maros-Vásárhely összes adóhátráléka a múlt év végéig 26967 frt 46 ⁵/₁₀ kr. 1871-ik évi adóhátráléka 22314 frt 24 ⁵/₁₀ kr. Összesen 49,281 frt 71 kr. Ezen hátrálék ki van mutatva 1871-ik évi nov. 25-én a mikor is az idén adóhátrálékkal együtt összesen sincs a város adóhátráléka 62 ezer forint, mint ezt az „Erdély“ állítja. Gombás József városi pénztárnok.

— (g.) Panaszt hallottunk a vasuti árszabás ellen, melyet azonban rezervával kívánunk megemlíteni. E szerint egy fél mázsa podgyászért innen pestig 120 mértföldre (!) hat forint és néhány krajczár díjat kértek volna (?) de a feladó máháját inkább visza haza hozta.

(a) Tegnapelőtt Pharaónak egy nem épen visszatartozító külsejű nő utóda a jó hírből álló Vidder Antal helybeli ékszerésznél bemutatott egy 3 próbás arany karika gyűrűt s kérte azt, hogy becsülné meg. Az ékszerész a gyűrűt saját gyártmányának ismervén, ezt az állítóla-

lemizálást! Én részemről e mai számban nemcsak a szerkesztőségem által hivatkozott néhány hétre, de önként is bevezetnek tekintem ezt és a többi történeteket, mert többre becsülöm a békét a bátorságnál, mint a dicstelen és haszontelenségű t. R. K.

hanczot, azonban most sem szólt semmit, csak egy bodorfüstöt fűtt ki az orrán keresztül.

— Szóljon kend hát, mi lelte, kiáltának többen örlve, hogy már egyszer a szomorú esendnek vége szakadt — soha sem láttuk így, ha valaki bántotta, csak mondja el, megtanítják mi Péter apót respectálni.

Erre az öreg gránátos megcsóválta fejét, aztán kivette szájából kurta-száru pipáját, kiverte tenyerébe a hamut, a maradék dohányt visszadugva szépen előbbi helyére, megszólalt:

— Nem fiam, nem bántott senki, öreg anyámat sem hagytam árván Auvergnében, mert valami ötven évvel ezelőtt elhalt, a tengeri betegségtől sincs okom félni, hozzá vagyok szokva, ezelőtt harmincz évvel szintén e partokon táboroztam. A tenger ismer engem szép öcsém! Ez utolsó szavak a hetyke ujonczhoz voltak intézve.

— Beszélje el Péter apó, mint folyt le a háboru, beszélje el — kérék többen, mire az öreg pillantott egyet bal szemével, aztán egy sohajtást bocsátott ki széles melléből. Ismét megtöltte cserép pipáját, belemeríté a tüzes parázsha s a fogai közé fogta.

— Isten neki elmondom hát nektek, mi történt akkor velem, legalább ismerni tanuljátok a nagy császár katonáit. Csend legyen hát. A harcziak körbe fogták az öreget, ki három szippantás után így kezdé.

(Folytatása köv.)

gos találóval együtt a rendőrséghez vezette, hol a gyűrű ma is megtalálható: lévén, hogy a „találó” nem tett kifogást az ottmarasztás ellen. Vajjon nem valami hasonló irányú meglepetés által jutott ezen gyűrű is az illető nőcske barna ujjára, mint a minap az a bizonyos arany óra?

— **Színház.** „Operett!” te bűvös szó, te korunknak Walzer-ekbe és bolondságokba foglalt portré-ja, minő ellentétlenség a te varázsd! Jer keblünkre drága szü-löttünk, hadd oltuk el pezsgő élet-kedvünk fájdalmát, unalmát és örömet pillanatnyi kéjes csikodban!...

Mult szombaton a „Pajkos diákokat” adták színészeink. Kétszeresen jól találtak magunkat: mert a ház minden rendű bemeneteiben megtelt és az előadás is egészben véve sikerült volt. A társulat női kara, mely e darabban a selma költő kívánsága szerint a „diákokat” szolgáltatta, — alakjaiban is kedves képet adott, és a kórusokban is kellemesen rezgettette hallérzékeinket. Szabadosné angol lordja több kellemes élvezetre nyújt kilátást az operettek pillangós mezején. Nyéki Geiert és Nyíri a korcsmárost elég jól alakították, hogy elsőben a lelketlen szobrákot s utóbbiban a részeges kancsót megutálhassuk. Kolozsinak a Fleck szerepéhez kevés danuma van, mindazáltal volt itt-ott egyes sikerültebb vonása is. A derék, és szakmájában otthonos karmestert nem csekély dicséret illeti, s vele együtt mi is sajnálhatjuk, hogy zenekart pótló erővel kezelő kíséretéhez nem áll egy jobb hangszer rendelkezésére.

A kecses Putifárné és a csinos „diákok” effekt-jének védszárnyai alatt, ugyanez estvén egy kis társalgási vigjáték is debütizott az operette deszkáin: Szigligeti „Becsületszó”-ja. E meglehetősen szőtt darab élvezhetően és kellő összhanggal adatott, egyik szereplő sem követel-vén belőle játékaival oroszlanyságot. Homokainál most másodizben tettük azon észrevételt, a melyet már nem egy rutinizott vidéki színésznel tapasztaltunk; ugyanis: a szereptudást nem tartja oly lényeges dolognak, mint a minő ez valóságban. Különben a könnyelmű nemes szívet több helyen híven rajzolta. Nyíri játékát (Bérci Ákos) egy rangba kell állitnunk Homokaiéval, noha a blazír és ravaszoscska bonvivant éppen nem találta el, az álpáthost is a valódi pathossal helyettesítvén; ámde szerepében folyékony volt mind végig, a mi igen sokat jóvá tehet. Rózsáné az agglant (Lukrécia) szerep első jelenete — némi „rangfelelt” mozdulatok leszámításával — sikerült Takács Lina a naiv Rózsát igyekezettel adta, végre Barna bácsi kissé szórakozottnak tetszett. A kis darabból kivonható tanulságról: a becsületszó szentségéről — egy operette estvén unalmas dolog lehet bővebben elmélkedni... A szép közönség általán jól mulatott ez estvén, s elégtelen távozott; a miből mi elég bátrak és jóakarék vagyunk azon kedvező jóslatot kivonni: hogy szíatészeink nem fognak immár a részvétlenség fagyos karjai között fázni a télen...

Vasárnap „Háromszéki leányok” népszínmű. E darabot most láttuk először, s a mai „népszerűségi” irodalom bő tárába sorozzuk. Nem épen rossz, csak az a baja van, hogy a mi benne az életből van merítve: az nem tanulságos, s a mi pedig tanulságos: az nincsen az életből merítve. A szépségű közönségnek tetszett a darab, előadása összevágó és elég szabatos kivitelű volt; csupán a férfiarok hangvillája hajlott el kissé a Vörösmarti haragvó fölkiáltása felé mikor a korcsmárost szidván, azzal vigasztalta magát, hogy „Magyar költők vagyunk!” Ez-ze ellentétben ez estve a sugó igenis „hangjánál volt.”

KÜLFÖLD.

Francia lapok azon hírt hozzák, hogy Thiers a köztársaságot rövid idő alatt — még talán a tél foly-tán — véglegesen constituálni akarja. Az 1848-iki alkotmány visszaállításáról beszélnek az elnökválasztásra vonatkozó törvények megváltoztatásával.

A párisi radicalis lapok f. hó 24-én felhívták a fiatalságot, hogy tömegesen vonuljanak ki Versaillesbe s követeljék a Rossel ellen hozott ítélet megváltoztatását. A fiatalság csakugyan meg is kezdte a tüntetést, mely azonban meghecsült, mivel csak mintegy százan jöttek össze. Ezek aztán küldöttséget menesztettek Thiershez; de hasztalanul, mivel a köztársaság elnöke nem fogadta el, Barthelemy pedig keményen megdorgálta a küldötteket.

A lyoni poroszellenes liga látván, hogy a francia kereskedő házakban napról-napra több porosz származású egyén alkalmaztatik, hogy ez újabb csendes porosz invasiótól az országot megszabadítsa, felhívja a kereskedelmi pályán haladó fiatal embereket, hogy az egyetbe belépve s másutt is egyeteket alapítva, közös erővel minden erejükből tanulmányozzák a németnyelvet, miszerint így egy-két év múlva fölségelegessé tegyék Franciaországban a külföldi németül tudó egyéneket.

Gibraltár átadását Spanyolországban penditi most meg egy Antonio Fernandez Garcia nevű Angliában élő spanyol író s eme levelet intézte Gladstonehoz: „Több spanyol testület emlékiratot szándékozik intézni a dicső angol kormányhoz, kérvén, hogy Gibraltár erőd átadását Spanyolországban, mint azt a két állam becsülete és áll-lása megkívánja, figyelemre méltassa. Ennélfogva kérem önt szíveskedjék tudatni velem: hajlandó-e az angol kormány egy erre vonatkozó okmányt elfogadni.” Erre aztán eme feleletet kapta Garcia f. hó 10-ről: „Az ön le-vele az államtitkársághoz tétetett át, mely kész Gibraltár átadására vonatkozó bármely iratot is elfogadni.”

Az angol nonconformisták f. hó 20-án gyűlést tartottak Londonban, oly módok felett vitatkoztak, melyek legalkalmasabbak volnának arra, hogy a közvéle-ményt az angol állam-egyház eltörlése eszméjének támogatására bírják. E célból abban állapodtak meg, hogy városnegyedenként kétszer-háromszor hetenkint, társas összejöveteleket fognak rendezni.

A chinai császár Kruppféle ágyukat rendelt meg nem régebben, melyeknek kezelésére most németaltisztek-tanítanak be Shanghaiban egy szakasz tűzérőseket. A vezényszót e szakasznak németül kell tanulnia, míg ugyan-ott van egy másik szakasz, a melyet francia tisztek gya-korolnak be francia vezényszó mellett, valamint egy harmadik is, melyet angol tisztek angolul vezényelnek. E mellett a sereg zöme régi chinai nyelven és szokás sze-rint gyakoroltatik be. Már ha háboru találna kiütni, e katonai bábél vezényletére egy Moltke csakugyan lenne elégséges.

A „W. Ztg.” f. hó 26-ki száma hozza az Auer-sperg Adolf herceghez intézett császári kéziratot, mely őt miniszterelnökül nevezi ki és a kabinet megalakítását illetőleg tett javaslatát jóváhagyja, egyszersmind megbizván őt, hogy a különböző minisztériumok ideiglenes vezetőit felmentetéséről tudósítsa, s Grocholsky és Scholl leköszönt miniszterek helyébe másokat hozzon javaslat-ba. Egy másik legfelsőbb kézirat Grocholskyt menti fel s nevezi ki Holtzgethant ideigl. pénzügyérül, Lassert bel-ügyérül, Banhaust keresk., Stremayrt közokt., Glasert igazságügyi, Ungert tárcza nélküli, Chlumetzkyt földmiv. és Herstot honv. miniszterekül.

Távirati hírek:

Brüsszel, nov. 21. Az „Étolle belge” szerint a katonaság fegyverben áll a laktanyákban; e hír azonban hi-hetőleg téves, mivel a többi lapok nem említik.

Róma, nov. 22. A portugál és holland köve-tek ide érkeztek, hogy állandóan itten maradjanak. — A kamara elnökéül az „Opinione” szerint Blandierre van kijelölve.

Prága, nov. 22. A föderalista kongresszus tegnap esti értekezlete egész éjjelig tartott. Az értekezés tárgyát államjogi kérdések képezték, egyetértés azonban ez irány-ban sem jött létre. Az ifj. csehek közül senki sem volt jelen; e párt mattadorai tegnap délben még nem tudták: vajjon és hol jön össze a kongresszus? A kongresszus hír szerint ma bezáratik; résztvevett benne 18 idegen, 3 cseh és 12 cseh feudalis.

Prága, nov. 23. Habietinek hír szerint az it-teni országos föltörvényszék második elnökéül fog kinevezettni. Gregor Ede ellen a demokrata klubban tartott beszéde miatt törvényes vizsgálat rendeltetett el.

Brüsszel, nov. 23. Nagy néptömeg járja be a város utcáit a „Brabançonno” éneklése s a miniszte-rium gunyolása mellett. Nothomb báró házának s más épületeknek ablakai beverettek. A királyi palota előtt több befogatás történt s a tüntetők lassankint elszélesze-tettek. Beszélük, hogy többen megsérültek.

Berlin, nov. 24. A bir. gyűlés ultramontán pártja a politikai egyházi szónoklatok ellen az állam ré-szeről támasztandó törvényes fellépéseket esküdtseik elé indíttványozza utasítatni.

Páris, nov. 24. Thiers tegnap fogadta nagy czeremoniával a chinai követet, ki császára nevében men-tegetőzött a Chinában nemrég előfordult mészárlásokért, melyek méltóan megtoroltattak; majd kifejezte ura azon óhaját, hogy közte és Franciaország között a békés és barátságos viszonyok helyreálljanak. Thiers azon óhaját fejezte ki, hogy Franciaországba állandó chinai követ küldessék.

Bécs, nov. 25. Az új miniszterium felelőse az „Oesterr. Corr.” szerint ma d. u. 3 órakor ment vég-be. Andrassy r. kancellár és gr. Crenneville főkamara-s közbejöttével először Auersperg Adolf hg. tette le az esküt, mint miniszterelnök a császár kezébe, erre követ-kezett aztán Lasser, Banhans, Stremayr, Glaser, Unger és Chlumetzky esküvételük. — Scholl eddigi honvédelmi miniszter felmentése után Spanyolországba utazik.

Egy 25-éről keltezett legf. patens feloszlattja a f. ausztriai, krajnai, bukovinai, morva és vorarlbergi tart. gyűléseket, rögtön új választásokat rendel el és az így megválasztott tart. gyűléseket decz. 18-ára hívja össze.

VEGYES.

Felséges királyunk és királynőnk decz. 4-én érkeznek meg Budára, hol néhány hétig fognak mulatni. Ezalatt körünkben lesz gróf Andrassy Gyula is.

Erzsébeth Császárné s Magyarország Apostoli Királyné ő felsége a szászsebesi rom kath templom kija-vítására 50 frt. o. é. adományoztak tekintetes Simon Mátyás m. kir. postahivatali gondnok ur a kolozsvári postahivatal nevében 8 frt: méltóságos Donáth József ur nőbéri törvényszéki elnök S.-Szt.-Györgyön 1 frt: t. Araszt Ignázt urbéri törvényszéki ülnök ur 1 frt, és a 62-ik számú cs. kir gyalogezred tartalék parancsnok-sága 50 frt o. é. Imre Pius, lelkész.

Jótekonyság. A pesti 3 foku kőmives páholy nagymestere 500 frtot küldött a b. füredi szeretet házra.

A magyar királyi pénzverdekben folyó évben vert fémváltópénzekről következő hivatalos kimutatást olvassuk: veretett összesen 27,688,912 darab 20 kraj-czáros ezüst váltópénz, továbbá 48,103,269 db 10 kros, együtt 10,348,109 frt 30 kr. értékben. A pénzverdeknél október 1-én készletben volt 304,331 darab 20 kros és 606,068 drb 10 kros, összesen 121,473 frt; forgalomba tétetett tehát 1871 szeptember végeig 27,384,581 db 20 kros és 47,497,201 db 10 kros, együtt 10,226,636 frt 30 kr. értékben.

Haas Eduárd, ki a pesti német színház telkét megvette a vételár első részletének lefizetése napján 1000 frtot ajándékozott Post árvaínak és 1000-et a gazdasz-szonyok együletének.

Az erdélyi vasuti igazgatóság piskii állomá-sán népiskolát állít föl. Épen most hirdet pályázatot a

tanítói székre évi 900 frt fizetéssel, mely öt évenként 100 forinttal szaporodva 1000 frtig emelkedhetik. A tanító ezenkívül szállást, fűtő anyagot is kap s a vasuti nyugdíj intézet tagja lehet.

Pseniczky Nagy Sándor „francia nyelv le-vélszerinti oktatása” című munkája első részéből a IV. és V. levél is megjelent. Ára egy-egy levélnek 30 kr. Megrendelhető szerzőnél Debreczen, vagy Kolozsvártt Stein Jánosnál.

Tiszteletbeli Internationalisták. A nem-zetközi munkás egylet londoni főkjá legközelebbi ülésé-ben Kossuth Lajost tiszteletbeli tagjául választotta a hírs Dilke Károlyval együtt, ki a monarchia ellen nem rég tartott heves beszéde által oly feltűnést okozott egész Angliában.

Iskolai alapítvány. Gróf Pálffy János Po-zsonymegye főispánja 2000 frt alapítványt tett, melynek évi kamatja fele részben a modori tanító, fele részben a pozsonyi tanítónő állami képezdek egy-egy kitűnő növen-dékének ösztöndíjúl kiosztandó.

A magyar keleti vasut ideiglenes részvény-jegyire a még befizetetlen utolsó részletnek vagyis da-rabonként 60 frank aranyank befizetése ki van írva s a befizetés nov. 27-dikétől decz. 27-ig teljesítendő az an-gol-magyar pénztáránál az id. részvények előmutatása mellett, melyek ez alkalommal végleges részvényekkel cseréltetnek fel, s ezek már el lesznek látva az 1872 jun. 1-jétől kezdődő szelvényekkel.

A naszódí román gymnasiumban az 1870/-ik tanévre összesen 162 tanuló iratta be magát: az elemi iskola tanulóinak száma a leányokkal együtt 248-ra megy. Kegyes alapokból négy gymnasialis tanuló élvezett ösztöndíjt; a naszódí iskolaalapból pedig az I-ső félévben 89-en a II-ik félévben pedig 65-ön részesültek ösztöndíjban. Az érettségi vizsgálat letételére ezen év végével összesen 17-en jelentkeztek; ezek közül 11-en azt letették, 3 hat hó-napra, 2 pedig egy évre visszavetettet, 1 betegsége mi-att arra fel nem állhatott. Megjegyzendő az is, hogy ezen gymnasiumban a tandíj egészen el van törölve. („M. P.”)

A Petőfi szobor bizottság közelebből ülést tartott, melyben Reményi, mint elnök tett előterjesztést, elmondván, hogy a takerékpénztárban 27,374 frt 43 kr van elhelyezve. Reményi fejtezte ki, hogy két év alatt, mikor t. i. Petőfi születésének 50-ik évfordulója lesz, egybegyűlendő a szükséges összeg. Elismeréssel emlitette föl, hogy Pest városa 1000 frttal járult a célhoz, s adakozásra szólítá föl a többi municipiumokat is, noha kevés eredménnyel, a mi elég szomorú. Köszönetet mondott Lévy Henrik pénztárnoknak, ki a gyűjtések körül fejtett ki példás buzgalmat. E köszönetet a jelen-lévők zajosan visszhangozták. (Reményit mint kezdemé-nyezőt, s mint olyat, ki e célra országsszerte hangverse-nyeket rendezett, szintén teljes, elismerés illeti.) Ez elő-terjesztés után hat tagu albizottságot választottak, hogy a szobor helyéről, a kivitel módjáról, ls az emlékmű mily úton való előkészítéséről tegyen javaslatot. A bizottság tagjai: Reményi Ede, Lévy Henrik, Tavaszi Ede. Ki-rályi Pál, Greguss Ágost és Degré Alajos. Végül Lévy indítványára azt is elhatározták, hogy az alapítókét job-ban kamatozó államilag biztosított papirokban helyezik el.

Az erdélyi vasutak. Az építkezések állásáról következő részleteket közli a „M. P.”: a nagyváradi-ko-lozsvári vonalon folyton folynak az átalakítási munkála-tok. A Kolozsvár-Torda közötti 10 mfd hosszúságú vo-nalon, melynek határideje 1872-ik évi október 1-jére van kikötve, az alapépítkezés megkezdődött s a felszerelés anyaga szállítás alatt van. A Tövis-Segesvári vonal, 13¹/₄ mfdnyi hosszúságban már majdnem teljesen elkészült, a pályaudvarok fedél alatt állanak. A vakolás s egyátalá-ban helyiségek befejezése mesterséges szárítás igénybevé-tele mellett foly. E vonal határideje 1870 december 1-én már letelt. A Kapus-Szebeni 6 mfdnyi vonal az alapépítésben ⁴/₅, a felső építésben ⁹/₁₀ részig készen van. Határideje f. é. nov. 1-én eltelt. A 19 mfdnyi Seges-vár-Brassó közötti vonalon, melynek határideje 1872. ok-tober 1-jé az alapépítésre nézve mindenütt megkezdett. A Benne (Mehburg) melletti alagut késlekedni fog, mint-hogy az előbbeni vállalkozók által használt Kőhalom vi-déki kövek a bogátvölgyi kitűnőbb kövek által helyette-sítendők. Az új kőbányákban 250 kőfaragó működik, ugy, hogy a késedelem nem lesz tetemes. A felső építés anyaga nagyobb részben már helyre van szállítva. Az építmények tavaszig elmaradnak.

A magyar keleti vasut Nagyváradi-Kolozsvár vonalának üzleti főnöke Weber Lajos a Károlyfehérvár-marosvásárhelyi vonalra — ugyanazon minőségben — átvételén; a Nagyváradi-Kolozsvári vonal vezetését Si-montus György üzleti főnök és inspector vette át.

„Közigazgatás” című új hetilap mutatvány száma küldetett be szerkesztőségünkhez, szerkeszti és ki-adja Bakos Gábor, ára negyedévre 2 frt. — E jelesen szerkesztett lap sokoldalúsága mellett kiválóan közigaz-gatásunk korszerű kezelését elméleti és gyakorlati rend-szereiben fejleszteni van hivatva. Melegen ajánlhatjuk.

Hafiz magyarított dalaira hirdet előfizetést Erdődi Harrach Bála. A Tettei Nándor kiadásában megjelenendő 12—14 ivnyi kötet ára fűzve 1 frt, diszkötésben 2 frt. A ki Petőfit szereti, az szereti Hafizt „kelet legnagyobb költőjét” is.

„Középpárt” czim alatt gr. Bethlen Olivér Pesten nagy politikai lapot fog megindítani újévtől kezdve. Ez lenne talán a sokszor rebesgetett „Reform-párt” lapja. — A Marosludassal szemben építendő Váleria nevű új telep alapítására alakult társulat e hó 19-dikén tartá Marosludason első rendes közgyűlését. A gyűlés népes volt, mert száz szavazatból 83 volt képviselve s elnökké Matskási Ferencz jegyzővé Gáffi Sándort választá meg. Tervber van véve az új telepnek a vasuti indóház-zal való hid általi összekötetése, még pedig ez létesülne komp fogja a közlekedést eszközölni. „K—t.”

— **Nyílt köszönet.** Alos írott f. év. oct. 16-án éjjel történt tűzkár általi 600 fntl megközelítő károsodásom enyhítéseül postamester t. Hantz Pál urtól 20 véka és t. Nyesges József urtól 10 véka rozstot midőn átvettem hálás érzetemenk adak csak kifejezést, midőn jöttevőimnek nemes tettükért forró köszönetem nyilvánítom. M.-Bogát. nov. 21, 1871. Tokai János.

— A **bukuresti** cs. és kir. főügynökségnek az erdélyi kir. biztoshoz intézett tudósítása szerint, a cholera Moldovába hatott el, és Galaczban járványosan ütött ki, minél folytán az erdélyi közigazgatási hatóságok a megkívántató óvintézkedések pontos megtételére figyelmeztettek.

— **Hajnal Lajos** kalocsai érsek 10 ezer frtot ajánlott fel a szabadkai nőnevelde alapítására, melyet apácák vezetnének. A szabadkai nőegylet ez ügyben érintkezésbe tette magát az érsek ural.

— A **magyarországi** protestáns egyet pénztárába önkényes adakozások után, eddigelé 1014 frt és 43 drb. arany folyt be. Az egyet pályadíjakat is tüztött már ki, és pedig egy 600 forintosat. „A magyar prot. egyház történetének megírására a szathmári békekötéstől a türelmi rendelet kiadásáig” és egy 300 forintosat „a magyar nép vallás-erkölcsi életének javulásáról és hanyatlásáról az 1848-dik év óta” megírására.

— A **chicagói tűzvész és a biztosító társulatok.** Amerikából érkezett tudósítások szerint a Chicagóban elpusztult 150 millió dollárnyi értékű 82 millió volt biztosítva. A kárnál a chicagói biztosító társaságok 37 millióig, a newyorkiak 18 millióig, a hartfordiak 7, bostoniak 3, angolországiak 5 millióig vannak érdekelve. Legsúlyosabban szenvednek természetesen a chicagóiak a utánok a newyorkiak; eddig már 27 társaság ideiglenesen meg is szüntette működését. A newyorki társulatok összes vagyona 73 millió dollárra rug s így ezek kiverhetik a bajt; a chicagóiak azonban igen csekély aktívakkal bírván, alkalmasint mindannyian végleg megbuknak.

— **Kőolaj,** mint szilárd anyag. Egy francia szaklap jelenti, hogy egy eddig titkos vegyi készítés által a petroleum egészen kemény anyaggá változtatható, mely állandóan szilárdul is marad és kitűnően ég a nélkül, hogy újból felolvadna.

— **Szász Béla** ur Veszeli Károly prépost urnak a „Kol. Közl.”-ben tett nyilatkozata ellenében magát kétségbeesetten védelmezvén a „Kelet” 272. számában, oldalfélt engemet is karmolgat. Helyzetében ezt tőle rosz néven sem lehet venni. Csak azt az egyetlen tévedését kell a többi között az igazság érdemében kiigazítanom, hogy akkor, a mikor ő az én idézett „kortesversemet” ki nyomatta: akkor egyszer **mi győztünk** és nem bukunk meg. Ezért a csekélységért csakugyan nem volt érdemes cherubi pallosát kivonnia, hogy a Parnassusról elkeressen... hisz itt in specie Szász Béla urnak sem az én csekélységem, sem más halandó nem „lábalatlan-kodhatik” mert tudja tán a német közmondást: „Was leicht ist, schwimmt oben!”... A szerk.

A szerkesztő nyíltpostája.

T. Kiss Bálint urnak: Készséggel helyet adunk cikkének a jövő számban. A. A. Pest: Z—y Pest: Kérjük levelünket bevárni. S. D. Sz.-Keresztur: A jövő hó-ra kérem el ne feledjen bennünket. G. F. S.-Sz.-György: Az év vége közelit, addig még szíves soraiddal találkoznunk szeretnénk. P. K. Utrecht: Mi igaz van azokon a hírlapi zavarokon ott az önök szomszédságában? Pár sorban ne sajnálná nekem megírni. Sz. F. S—n és B. helyt: tállalkozni óhajtanék önökkel.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. november 27-ik és következő napjain a következők ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

(Folyt. és Vége.)

II. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Elekes Pál.

Sovágyó Marinkának Hothász Togyer e. urb. állom. kiad. i. Varró Istvánnak Bálint Mihály s társ. e. birtok visszah. i. Fogarasi Péter Józsefnek Fogarasi Turzó Ignác né e. 186 frt i. Moré Albert és társainak Pojen községekben vesztett urb. iránti ü. Özv. Mújka Todor nének Mújka János és társ. e. som. visszah. i. Kovács Ferenc nének Csoka Péter e. 39 frt 80 kr. i. kártérítési ügye. Benedekfi Eleknek Benedekfi Zsigmond né e. birtokhá. i. Nagy István és társának Barabás Sándor e. som. visszah. i. Juon Vargának Caudit Csoka e. haszonbér lemondása i. Csicsó Vaszilika és társának Tamás Oniszané és társai ellen 3000 frt iránt.

Előadó k. t. bíró Petri Adám.

Inceze Jánosnak Szövérfi János és társai e. 30 frt i. Décei Jánosnak Tankó Gregorie e. 100 frt i. I. A.

Poppnak Csúrka Polina e. betáblázás i. Máriaffi Józsefnek Kern Fülöp e. takarékpénztári könyvek kiadása i. Dobolyi Ferenc nének Kacsó Borbára s társai e. felfedező eskü letétele i. Morscher Károlynak Kolozsvári János és társai e. ügyvédi díjak i. Woith Jánosnak Voith József e. sommás visszahelyezés iránt.

Előadó k. t. bíró Szolga Miklós.

Molnár Abelnek Gyalai corpus Ferenc e. 28 frt i. Keresztes Mihálynak György Jakab Rákhel e. lakasi szolgálat i. Bonezidai Andrásnak Szikszai Laura e. 30 frt i. Sente Lidiának Német A. Ferenc e. 200 frt kötbér i. Kilyén Istvánnak Oláh András e. som. visszahelyezés i. Sánta Károlynak Bálint Sándor és neje e. fekvők visszahelyezése és napszámok megtérítése i. Török Istvánnak Albert István e. 40 frt i. Kocsis Pál s társainak Kovács Adám e. hagyaték megosztása i. Özv. id. Jakabos János nének Lukács Juliánna s társ. ellen igénypere. Farkas Györgynek Özv. Boga György né e. örökvásári szerződés i. Tamás Ignác né András Ferenc s társ. e. 1/8 atyai örökség i. Magyar Józsefnek Kovács Antal né fekvő birtokba adása i. Nagy Jánosnak Zollics Lőrinc e. 100 frt iránt. Benke Sándor nének Cseke István s társ. e. igénypere. Moga Juonnak Gurdean Vaszilika e. 18 frt i.

Előadó k. t. p. bíró Ilyés Károly.

Szedeanu Nicolajnak Stoika Nicolai e. 42 frt iránt. Handsild Györgynek Ilie Juon Iuj Maftai e. visszahelyezés i. Brodács Józsefnek Drille Nyikolaj e. visszahely. i. Todorán Melentiának Todorán Paladia e. visszahely. i. Moldován Joachinnak Holton Antal e. 65 frt i. Helvig Mihálynak Johan Zsigmond e. 80 frt i. Georg Henningnek Pável Kangutok s társai e. 114 frt 80 kr. i. Haberman Vendellének Montea Pável e. 28 frt i.

III. Tanács büntügyben.

Előadó k. t. bíró Nagy Sámuel.

Palko M. József emberölési büntügye. Viski Anikó és Viski József tolvajságérti büntügye. Szász József né, Nagy Rozália becsületbiztonság e. kihágása.

Előadó k. t. bíró Sándor János.

Császár Balás és László Dani János e. emberölési b. ü. Dusa Zakaria és Tanca Nyikita e. lopás b. ü. Todea Nicolaje testi nehéz sértési b. ü.

Előadó k. t. bíró Vajda Simon.

Máthé Togyer hivatali hatalommal való visszaélésre csábítás. Schuler Mozes tolvajsági büntügye. Pap Sándor és Pap János nyilv. erőszakoskodás b. ü.

Előadó k. t. bíró Bárdosi György.

Pető Lajos Ilyés és társ. e. súlyos testi sértési b. ü. Rácz János becsületbiztonság e. kihágásos ügye. Aveska George Jalok súlyos testi sértési b. ü. Kendefi István becsületbiztonság e. kihágása. Csűrbi Mária e. súlyos testi sértési b. ü. Bukur Balán Maria e. emberölésért büntügy.

Előadó k. t. bíró Spech Adolf.

Soth Henrik becsületsértési ügye. Helmu Meisze közhivatal kötelességei e. kihágása. Bodilla Anna becsületsértési ü. Potru Adám becsületsértési ügye.

Előadó k. t. bíró Stoyka Antal.

Lingurár George s társai e. csalás bünténye. Rajta Laczi s társai e. tolvajság büntügye. Gligor Todor Tehejanu és társai tolvajság b. ü. Bárbu Juon becsület e. kihágása. Simon György lopási b. ü. György János testi sértési b. ü. Truka Maoia Dragatielu József e. házasságtörési kihágási ü. Tanasze Nicolae s társai lopás b. ü. Részeg Albert s társai súlyos testi sért. b. ü. Keresztes Dániel lopási b. ü. Urde Zsoszim testi súlyos sért. b. ügye. Manuj János testi súlyos sért. b. ü.

IV. Tanács urbéri ügyben.

Előadó k. t. bíró Popovits Servian.

Zöld János Gyulai Albertné Gede János, Székely Imre, Gede Badrásné és Jakab Károly felebbezése a polkai határtagositási ügyben.

Előadó k. t. bíró Antalfi Gábor.

Erzsébethváros közönségének Sz.-Rudály községének volt urbéresei e. tagositás és legelő elkülönítése ir. Özv. Ercei Mihálynének Szoczán Vaszi e. majorság természetű állomány visszaadása i. Gr. Teleki Samuelnek Palagya örökösei e. külső-belső telek kiitélése i. Ugyanazon felperesnek Szurd Juon e. állomány visszabocsát. i. Abrugán Jánosné s érdektársai Ugron Adám e. egy belső telek s tartozékainak urbéri természete i.

Előadó k. t. pótbiro Gruz István.

Kolozsmonostori volt urbéreseknak a püspöki uradalom e. erdőtulajdon i. Bagoly Elek né és társainak Gál Rozália és társai e. nrb. fekvőségek. Duma Lászlónak Pasolya Adám és Péter e. állodialis fekvőkért. Özv. gr. Kornis Zsigmond nének Stefán György e. állod. fekvők. Bunya József nék Özv. Antos József né e. urb. telek-állományért. Gri Bánffy Miklósnének Groza Stefan e. majorság birtokért. Berzenzey Lászlónak Mantya Szandui e. székely örökségért. Ugyanazoknak Bián Juon e. szék. ör. U. a. Kakuta Tanaszta e. szék. ör. U. a. Jozsif Gyorgye e. szék. ör. U. a. Kakuta Todor e. szék. ör. U. a. Pusztia Juon e. szék. ör. U. a. Jozsiv Juon e. szék. ör. U. a. Fogarasan Pap Todor e. székely örökségért.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(nov. 27.)

5% metallique	58.68
5% nemz. államkölesön	67.60
1860. államkötvény	101.20
Bankrészvénny	816.—
Hitelrészvénny	311.80
London	116.30
Ezüst	115.75
Arany	5.54
Napoleon arany	9.25
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	77.50
" " temesi	78.50
" " erdélyi	75.50
" " horvát-slavon	—

Felelős szerkesztő: RÁPOLTY KÁROLY.

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetmény.

Maros-Vásárhely szabad kir. város közönsége a Maros folyam belső ágán levő hat kövü liztelő malmát a vámos hid szegeletén levő kőfogadót borkorcsomárolási joggal — a mázsálási és halászati jót, a barompiazt teréni borkorcsomárolási joggal 1872. január hó 1-ső napjától kezdve hat egymás után következő évekre **folyó november hó 30-án reggel 9 órakor** a tisztí háznál tartandó nyílt árverezés mellett a többet ígérőnek haszonbérbe adja.

Az árverezéshez szólani kívánók az árverezés feltételeit a főjegyzői irodában hivatalos órákban bármikor megtekinthetik.

Maros-Vásárhelyt, 1871. november 24-én.

A városi Tanács.

(95)

2—2

Ház eladás.

A kövecsesutczában az 1012 szám alatti ház szabad kézből eladó. Van benne 6 szoba, 1 csinos bolt, 1 konyha, 2 fatartó szin, 2 jól boltozott pincze, jól bekerített kert és jól kövezet udvar.

Értekezhetni lehet ugyan ott a tulajdonossal.

(96)

1—3

Kábdebó István,

első maros-vásárhelyi szálitmányi üzlete:

a lehető legrövidebb idő alatt szálitmányokat bármely irányban azonnal teljesít.

Váltó üzlete pedig: elad

minden huzásra érvényes cs. kir. 1864-beli és 1870-beli magyar kir. állam 20-ad rész sorsjegyeket **250,000** forint főnyereményekkel, 20-ad császári török vasút jegyeket **600,000** franc főnyeremenynyel és szelvénynyel ellátva, melyek lejáratkor nállam aranyban beválthatók; elad különféle egyes sorsjegyeket úgy szintén társasjátékokat 20—100 drb sorsjegyig 6 és 10 frt havi részletfizetés mellett, melyeknél az első részlet lefizetése után a nyeremény már biztosítva van, és a teljes befizetés, után egy eredeti sorsjegy kiszolgáltatik.

Elad amerikai **varrógépeket** gyári áron 28—160 forintig darabját havi részlet lefizetés mellett, úgy szintén **tűz- és betörés** ellen biztos **vasszekrényeket**.

Vidéki megbízások pontosan teljesítettnek. Levelekre azonnal válasz adatik; táviratoknál a visszálasz fizetendő.

(86)

5—10